

فساد در ورزش

علل، پیامدها و اصلاح آن

نویسنده: لیزا ای. کیل

مترجمان:

دکتر محمدحسین قربانی

(عضو هیات علمی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)

دکتر حمیدرضا صفری

(عضو هیات علمی دانشگاه جهرم)

عنوان و نام پدیدآور	: فساد در ورزش؛ علل، پیامدها و اصلاح آن / ویراستار لیزا ا. کیل؛ مترجمان محمدحسین قربانی، حمیدرضا صفری.
مشخصات نشر	: تهران: پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، انتشارات، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۷ ص.
شابک	: 978-600-8930-39-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: عنوان اصلی: Corruption in sport : causes, consequences, and reform, 2018.
موضوع	: ورزش – فساد / Sports -- Corrupt practices
شناسه افزوده	: کیل، لیزا ا، ویراستار / Kihl, Lisa A
شناسه افزوده	: صفری، حمیدرضا، ۱۳۶۲ – مترجم
شناسه افزوده	: قربانی، محمدحسین، ۱۳۶۲ خرداد – مترجم
شناسه افزوده	: پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی. انتشارات
رده بندی کنگره	: GVV18
رده بندی دیویی	: ۷۹۶/۰۶۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۳۶۴۲۱

پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

فساد در ورزش

علل، پیامدها و اصلاح آن

نویسنده: لیزا ا. کیل

مترجمان: دکتر محمدحسین قربانی دکتر حمیدرضا صفری

شابک: ۶-۳۹-۸۹۳۰-۶۰۰-۹۷۸

ناشر: پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

شمارگان: ۵۰۰ نوبت چاپ: تهران، اول ۱۳۹۹

چاپ و صحافی: پادینا

قیمت: ۷۰ هزار تومان

تهران: خیابان مطهری، خیابان میرعماد، کوچه پنجم، پلاک ۳- کد پستی: ۱۵۸۷۹۵۸۷۱۱

تلفن: ۸۸۷۴۷۸۸۴ (۰۲۱) نامبر: ۸۸۷۳۹۰۹۲ ssrc.ac.ir info@ssrc.ac.ir

کلیه حقوق برای پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری محفوظ است.

فهرست

صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار مترجمان
۷	پیشگفتار
۱۳	فصل ۱: پدیده‌ی پیچیده و چندوجهی فساد در ورزش
۲۵	فصل ۲: مفهوم‌سازی فساد در ورزش
۴۹	فصل ۳: دیدگاه خُرد: توجیحات فردی و گروهی فساد در ورزش
۶۷	فصل ۴: جعبه‌های گندیده: فساد در فدراسیون‌های ورزشی بین‌المللی
۸۷	فصل ۵: بکارگیری یک مدل مفهومی از اثربخشی رژیم‌های سیاستی در سیاست ملی و بین‌المللی ضددوپینگ در ورزش
۱۰۷	فصل ۶: بهشت گمشده: فساد در ورزش
۱۲۱	فصل ۷: اثر فساد بر ورزشکاران، تیم‌ها و سازمان‌ها
۱۴۵	فصل ۸: اثر فساد در ورزش بر ذینفعان سازمانی
۱۶۳	فصل ۹: اثر فساد بر سازمان‌ها: اقتصاد و شهرت
۱۸۵	فصل ۱۰: رویکردهایی برای پیروی و اصلاح [قوانین]
۱۹۹	فصل ۱۱: مقررات و مجازات فساد در میدان: قانون مال کیست؟
۲۱۹	فصل ۱۲: روش‌های تحقیق
۲۵۱	فصل ۱۳: آینده فساد در ورزش: تحقیق و عمل

پیشگفتار مترجمان

فساد پدیده‌ای است که کم‌وبیش در کلیه کشورهای جهان وجود دارد، اما نوع، شکل، میزان و گستردگی آن در هر کشور متفاوت است، همان‌طور که نتایج و پیامدهای آن نیز بنا بر نوع سازمان، وضعیت سیاسی و اقتصادی و سطح توسعه‌یافتگی تفاوت دارد. فساد یک پدیده مدرن نیست بلکه خصوصیتی از جامعه بشری است. تحقیقات اخیر از فساد به‌عنوان یک عامل تخریب‌کننده که باعث نابرابری درآمد و فقر می‌شود، نام می‌برند. فساد بخشی از مجموعه مسائلی است که همه سازمان‌ها از جمله سازمان‌های ورزشی در دوره عمر خود به ناگزیر آن را تجربه می‌نمایند. این مسائل به معضلاتی اشاره دارد که عمدتاً ریشه‌های آن در خارج از سازمان قرار داشته ولی آثار آن سازمان‌ها را متأثر می‌سازد. از آنجایی که ورزش، تجارت و صنعتی است با مبادلات مالی بسیار بالا، در نتیجه، ارتباط پیچیده‌ای با منافع سیاسی و خصوصی احزاب و افراد مختلف دارد. با توجه به حجم بالای پول، رقابت و قدرتی که در ورزش درگیر است و همچنین روابطی که بین مدیران ورزشی، سیاسیون، رسانه‌ها، حامیان مالی و مراکز قدرت وجود دارد، فساد یک تهدید همیشگی برای این صنعت است. فساد ورزشی پدیده‌ای است که می‌تواند ذات و ماهیت ورزش را به خطر بیندازد و در بستری که وقوع و رخداد فساد ورزشی زیاد است دیگر نمی‌توان از مزایای مثبت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سلامتی ورزش سخن گفت و از آن دفاع کرد. به عبارت ساده‌تر، فساد در ورزش می‌تواند همه پیامدهای مثبت متصور از ورزش را تحت الشعاع خود قرار دهد. امروزه، در بستر ورزش و محیط‌های ورزشی اشکال متعدد و متنوعی از فساد را شاهد هستیم. مطابق با یافته‌های مترجمین، در حال حاضر اشکال شایعی از فساد از جمله رشوه، تبانی، فرار مالیاتی، خرید نظر یا رأی، کم‌کاری یا ممانعت از عملکرد، پارتی‌بازی در انتخاب بازیکن، دوپینگ، شرط‌بندی غیرمجاز، باخت عمدی، ترک مسابقه قبل از اتمام قانونی، جادوگری در کسب نتایج و پول‌شویی در ورزش کشور دیده می‌شود.

در طی چند دهه اخیر با شکل‌گیری و توسعه سازمان‌های ورزشی کوچک و بزرگ، و اهمیتی که این سازمان‌ها و منابع آنها در سیاست‌های ورزشی دارند، فساد در ورزش، مانعی بزرگ سدر راه کارایی و اثربخشی این سازمان‌ها می‌باشد و این خود دلیلی است که مدیران و تصمیم‌گیرندگان را بر آن می‌دارد تا با این معضل مبارزه نمایند. کنترل و مبارزه با فساد در ورزش به شرط اینکه درک روشنی از اشکال، حیطه‌ها و عوامل مؤثر بر آن وجود داشته باشد، امکان‌پذیر خواهد بود.

مترجمین کتاب، با سابقه‌ای که در حوزه پژوهش فساد در ورزش داشته‌اند، ضرورت نیاز به یک منبع معتبر جهت ارائه به جامعه علمی و اجرایی ورزش کشور را درک نموده و انتشار این کتاب را فرصتی مغتنم شمرده و اقدام به ترجمه آن نموده‌اند. کتاب حاضر، نتیجه تلاش جمعی از اساتید برجسته از دانشگاه‌ها برتر دنیا می‌باشد که با مدیریت و ویراستاری لیزا ای. کیل^۱، دانشیار مدیریت- ورزشی دانشگاه مینه‌سوتا^۲ تالیف و تدوین شده است. این کتاب با بررسی پیچیدگی فساد در ورزش، مفهوم، علل، پیامدها و شیوه‌های اصلاح آن را ارائه داده است. در نتیجه خواننده از یک سو مفهوم فساد، ابعاد و چگونگی رخ داد و نمونه‌ها و مصادیق آن در ورزش جهان را در می‌یابد و از سویی دیگر مکانیزم‌ها و سازوکارهای کنترل آن را فرا می‌گیرد. کتاب حاضر، برای مدیران اجرایی ورزش کشور و همچنین برای دانشجویان، اساتید، پژوهشگران و سایر علاقه‌مندان به حوزه فساد در ورزش می‌تواند منبعی مفید و اثربخش باشد.

گرچه مترجمین، تمامی سعی خود را به کار بسته‌اند تا اثری جامع و بدون خطا، فراهم سازند، اما مطمئناً هیچ اثر علمی، بدون ایراد نخواهد بود و همواره جا برای اصلاح و بهبود وجود دارد. در نتیجه برای ارتقاء کیفی این اثر نیازمند بهره‌گیری از نظرات و دیدگاه‌های عالمانه شما خوانندگان گرامی هستیم.

محمدحسین قربانی - حمیدرضا صفری

زمستان ۱۳۹۹

---

1 Lisa A. Kihl

2 University of Minnesota

پیشگفتار

فساد در صنعت ورزش موضوعی گسترده است که تمامیت ورزش را به عنوان یک نهاد، تهدید می‌کند. این گستردگی از دویینگ و تباری در مسابقات [گرفته] تا پولشویی و موارد بسیاری که در این کتاب شرح داده شده است را شامل می‌شود. در نتیجه، فساد باید دغدغه تمامی علاقه‌مندان به سیاست، مدیریت، حاکمیت یا اخلاق در ورزش باشد. این نخستین کتابی است که به بررسی پیچیدگی فساد در ورزش، از نظر مفهوم‌سازی، علل، پیامدها و اصلاح آن می‌پردازد.

بخش اول کتاب، به مفهوم فساد در ورزش اختصاص دارد در حالی که بخش دوم، دلایل فساد در ورزش را از دیدگاه‌های فردی، سازمانی، صنعتی و جغرافیایی بررسی می‌کند. مبحث بخش سوم، در مورد پیامدهای فساد در ورزش و تأثیر آن بر صنعت جهانی ورزش است. در بخش بعدی رویکردهای مختلفی برای اصلاح و همچنین غلبه بر چالش‌های مبارزه با فساد در صنعت ورزش در نظر گرفته شده است. بخش پایانی، وضعیت فعلی ادبیات نظری فساد در ورزش را ارزیابی کرده و فرصت‌هایی را برای تحقیقات آینده، پیشنهاد می‌دهد.

طرح مطالعات موردی چندرشته‌ای از سراسر جهان [که در کتاب حاضر صورت گرفته است]، نقشی اساسی در مطالعه دانشگاهی فساد در ورزش دارد. مطالعه‌ی این کتاب برای همه دانشجویان و اساتید رشته‌های مدیریت ورزشی، کسب و کار، جرم‌شناسی و حقوق بسیار مهم است. لیزا ای. کیل، دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه مینه‌سوتا در ایالات متحده است. تحقیقات وی به فساد در ورزش، نقش ورزشکاران در حاکمیت ورزش، مسئولیت اجتماعی و رهبری متمرکز است. وی حاصل تحقیقات خود را در مجله‌های مدیریت ورزشی، فصلنامه مدیریت ورزشی اروپا، نشریه مدیریت ورزشی و مدیریت و جامعه^۱ منتشر کرده است.

مشارکت‌کنندگان

پیتر بل^۲، در آکادمی ربدان^۳ که در شهر ابوظبی و در کشور امارات قرار دارد، ریئس دانشکده است و یک پژوهشگر همکار در موسسه جرم‌شناسی گریفیت در دانشگاه گریفیت^۴ استرالیا است. وی

1 Journal of Sport Management, European Sport Management Quarterly, Sport Management Review, and Administration and Society

2 Peter Bell

3 Rabdan Academy

4 Griffith University

دارای مناصب ارشد اطلاعاتی بوده و مقالاتی در زمینه‌ی جرایم فراملی و سازمان یافته، پلیس، اطلاعات، فساد، دوپینگ و فساد در ورزش منتشر کرده است.

کلای بولتون^۱، استادیار مدیریت ورزش و تفریحات در گروه آموزشی سلامت و عملکرد انسانی، دانشگاه ای آند ایم^۲ تگزاس است. پیشینه وی در ورزش دانشگاهی و همچنین امور دانشجویی است و اهداف تحقیقاتی وی شامل حکمرانی (رعایت قوانین ورزش دانشگاهی) و گلف است.

گراهام بروکس^۳، استاد جرم‌شناسی در دانشگاه ولورهامپتون^۴، انگلستان است. علائق تحقیقاتی پروفیسور بروکس، تقلب و فساد در ورزش بین‌المللی و سیاست‌گذاری و جلوگیری از کلاهبرداری و فساد است. پروفیسور بروکس، نویسنده مقالات بی شماری در مورد کلاهبرداری و فساد است و اخیراً «جرم‌شناسی فساد: رویکردهای نظری (۲۰۱۶)» را منتشر کرده است.

سیمون چادویک^۵، استاد گروه ورزش و مدیرعامل مرکز تجارت ورزشی در دانشگاه سالفورد^۶ در منچستر انگلستان است. وی همچنین عضو ارشد موسسه سیاست‌گذاری چین و مدیر موسس رصدخانه فوتبال چین در دانشگاه ناتینگهام انگلستان است.

راسل کولی^۷، دانشجوی دکترا در مرکز تجارت در جامعه، متخصص در تحقیقات رفتار مصرف‌کننده، در دانشگاه کاونتری، انگلستان است. وی به تجارت در ورزش و با تمرکز ویژه روی بازاریابی و مصرف‌کنندگان ورزشی علاقه‌مند است.

جف دین^۸، مدیر برنامه‌های بین‌المللی در موسسه جرم‌شناسی گریفیت در دانشگاه گریفیت استرالیا است. وی به طور گسترده در زمینه مدیریت دانش، پرونده‌های کیفری، فساد، افراط‌گرایی خشونت‌آمیز، تروریسم و سیاست‌گذاری جرایم سازمان یافته، تالیفاتی داشته است.

سیمون گاردینر^۹، استاد حقوق بین‌المللی ورزش در دانشگاه لیدز بکت انگلستان است. علایق پژوهشی خاص وی، شامل حاکمیت ورزش و قانون‌گذاری در حوزه فساد در ورزش، نژادپرستی در ورزش و بویابی ورزشکاران در ورزش است. وی درگیر پروژه‌های تحقیقاتی و مشاوره‌ای مختلفی بوده است از جمله برای اتحادیه اروپا.

آرنوت چرات^{۱۰}، یکی از همکاران پُست دکترا در دانشگاه کاتولیک لوین^{۱۱} است. وی در پژوهش اخیر خود، نقش اتحادیه اروپا در حکمرانی بین‌المللی ورزش را مورد بررسی قرار داده و به عناصر

1 Clay Bolton

2 A&M

3 Graham Brooks

4 Wolverhampton

5 Simon Chadwick

6 Salford University

7 Russell Cowley

8 Geoff Dean

9 Simon Gardiner

10 Arnout Geeraert

11 KU Leuven

حاکمیت خوب در سازمان‌های ورزشی پرداخته است. او مولف کتاب اتحادیه اروپا در حکمرانی بین‌المللی ورزش (۲۰۱۶) است.

لیزا ای. کیل، دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه مینه سوتا در ایالات متحده است. تحقیقات وی به فساد در ورزش، نقش ورزشکاران در حکمرانی ورزش، مسئولیت اجتماعی و رهبری متمرکز است. وی کار تحقیقاتی خود را در مجله مدیریت ورزشی، فصلنامه مدیریت ورزشی اروپا، نشریه مدیریت ورزشی و مدیریت و جامعه منتشر کرده است.

آنیتا لاورگنا^۱، مدرس جرم‌شناسی در گروه «جامعه‌شناسی، سیاست‌های اجتماعی و جرم‌شناسی» در دانشگاه ساوتهمپتون است.

جیم پری^۲، رئیس سابق گروه فلسفه در دانشگاه لیدز است و هم‌اکنون استاد فلسفه ورزش در افتی‌وی‌اس^۳ در دانشگاه چارلز کشور پراگ می‌باشد. او همچنین در حال حاضر استاد بین‌المللی در انجمن بین‌المللی المپیک باستان، ریو سوچی و دانشگاه ورزش بیجین است و همچنین همکار طرح در پروژه ام‌ای، آی، اس، آی^۴ است.

جیت رانسلی^۵، عضو هیئت رئیسه در دانشگاه گریفیت، دانشکده جرم‌شناسی و عضو مؤسسه جرم‌شناسی گریفیت استرالیا است. پروفیسور رانسلی محقق است با آثار بسیار و یک عضو دانشگاهی در جلسات انجمن سیاست‌گذاری دادگاه‌های استرالیا. او به طور گسترده‌ای در مورد اصلاحات در پلیس، مبارزه با فساد اداری، اخلاق و صداقت، مقالاتی را منتشر کرده است. پروفیسور رانسلی پیش از این به عنوان محقق و مشاور سیاسی در مجلس قانون‌گذاری کوئینزلند و کمیسیون عدالت کیفری (اکنون در سی‌سی‌سی^۶)، و بصورت خصوصی در امور حقوقی، کار کرده است.

دنیل رید^۷، دانشجوی دکترا در موسسه تجارت ورزشی دانشگاه لوفبورو^۸ در انگلستان است. رساله‌ی او، سازمان جهانی مبارزه با دوپینگ را از دیدگاه نهادی بررسی می‌کند. وی همچنین علاقه‌مندی تحقیق گسترده‌تری در زمینه حکمرانی ورزش و مسائل مربوط به صداقت را دارد.

سامانتا رابرتز^۹، استادیار مدیریت ورزش و تفریحات در گروه آموزشی سلامت و عملکرد انسانی دانشگاه ایم‌اند‌ای تگزاس است. تحقیقات او در درجه اول به پیامدهای مدیریتی فساد در ورزش

---

1 Anita Lavorgna
2 Jim Parry
3 FTVS
4 MAiSI
5 Janet Ransley

6 CCC
7 Daniel Read
8 Loughborough
9 Samantha Roberts

بین‌المللی متمرکز شده است. سایر علایق تحقیقاتی وی شامل اعتماد، احیای برند و حکمرانی در ورزش بین‌المللی است.

سیمون رایینسون^۱، استاد اخلاق کاربردی و حرفه‌ای در دانشکده تجارت لیدز است. وی مدیر مرکز تحقیقات حاکمیت، رهبری و مسئولیت جهانی، سردبیر ارشد مجموعه کتاب‌های انتشارات پالگراوی^۲ در زمینه حکمرانی، رهبری و مسئولیت و سردبیر مجله مسئولیت جهانی است. **تام صربی**^۳، یک مدرس ارشد حقوق در دانشگاه آنگلیا روسکین، در کمبریج انگلستان است، و همچنین به عنوان وکیل مدافع شناخته می‌شود. علاقه تحقیقاتی وی به درستکاری در ورزش، به ویژه تباری در مسابقات و دوپینگ مالی مربوط می‌شود.

جیمز اسکینر^۴، استاد تجارت ورزشی و مدیر موسسه تجارت ورزشی در دانشگاه لوفیورو انگلستان است. علایق پژوهشی وی در زمینه دوپینگ در ورزش، تغییر سازمانی و فرهنگ در ورزش و سازمان‌های ورزشی، ورزش و سرمایه اجتماعی، و طرح و روش تحقیق در کسب و کار ورزش است. **برایان پی سوبینگ**^۵، استادیار دانشکده تربیت‌بدنی و تفریحات در دانشگاه آلبرتا کانادا است. علاقه اصلی تحقیقاتی او به درک رفتار استراتژیک سازمان‌های ورزشی و اجزای آنها است. علاقه تحقیقاتی ثانویه او به بررسی تأثیرات اجتماعی و اقتصادی شرط‌بندی مربوط می‌شود. **زارینا واخیتووا**^۶، دانشجوی [در شرف دفاع] دکترا در دانشکده جرم‌شناسی و عدالت کیفری دانشگاه گرفت در استرالیا است. وی تجربه تحقیقاتی گسترده‌ای دارد که چندین کشور را در بر می‌گیرد و در مورد جرایم سایبری، کلاهبرداری سایبری، افراط‌گرایی خشونت‌آمیز و روش‌های پژوهش، آثار گسترده‌ای منتشر کرده است.

خیری بی والکر^۷، استادیار مدیریت ورزشی در دانشگاه ایالتی بال ایالات متحده است. علاقه تحقیقاتی اصلی او، بررسی تصمیم‌گیری‌های مدیریتی در ورزش دانشگاهی است. علاقه‌ی تحقیقاتی ثانویه او به بررسی سبک‌های مختلف رهبری و نتایج اثربخشی در ورزش دانشگاهی می‌پردازد.

تشکر و قدردانی

این کتاب در پی جدیت من در زمینه فساد در ورزش، و سعی برای درک مفهوم آن، این که در چه بافتی اتفاق می‌افتد، چه کسی درگیر فساد است، چگونه به وقوع می‌پیوندد، پیچیدگی پی‌آمدها،

1 Simon Robinson

2 Palgrave

3 Tom Serby

4 James Skinner

5 Brian P. Sobbing

6 Zarina Vakhitova

7 Khirey B. Walker

دیدگاه‌های متفاوت در زمینه اثربخش‌ترین اقدامات مقابله‌ای و اصلاحی، و چالش‌های بزرگی که در انجام یک تحقیق خوب نهفته است، شکل گرفته است. تحقیقات من در زمینه فساد در ورزش با بررسی پی‌آمدهای فساد آغاز شد که در ابتدا با مشکلاتی در گزینش و دوره مطالعاتی در فساد مواجه شدم. از طریق همکاری تحقیقاتی بود که من یادگیری، اکتساب و درک ماهیت پیچیده و کمتر تئوریزه شده ماهیت فساد را آغاز نمودم. به طور خاص، پی‌آمدهای فساد در ورزش، این که چگونه در ذی نفعان و سازمان‌های مختلف، متفاوت است و چطور فساد را اندازه‌گیری و با آن برخورد شود و سایر مفاهیم مربوطه. من می‌خواهم از مشارکت‌کنندگان این کتاب به سبب همراهی در مسیری که انتخاب نمودم و کمکی که به افزایش دانش ما نسبت به پدیده پیچیده فساد نمودند، تشکر و قدردانی نمایم. این کتاب، هرگز بدون آورده‌های ارزشمند آنها تدوین نمی‌شد. همچنین من می‌خواهم از بازنگری‌کنندگان فصل‌ها به دلیل ارائه بازخوردهای سازنده و مفید تشکر کنم. از جمز اسکینر، سیمون ویت‌مور و کارکنان انتشارات روتلج برای حمایت از این کتاب قدردانی می‌کنم و در انتها می‌خواهم از جان‌اتان سویت برای کمک در آماده‌سازی کتاب برای انتشار، تشکر کنم.

لیزای. کیل